

Υπόθεση C-143/23

**Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98,
παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου**

Ημερομηνία κατάθεσης:

9 Μαρτίου 2023

Αιτούν δικαστήριο:

Landgericht Ravensburg (Γερμανία)

Ημερομηνία της απόφασης του αιτούντος δικαστηρίου:

1 Μαρτίου 2023

Ενάγοντες:

TJ

KI

FA

Εναγόμενες:

Mercedes-Benz Bank AG

Volkswagen Bank GmbH

Αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης

Σύμβαση καταναλωτικής πίστης – Οδηγία 2008/48/EK – Δικαίωμα υπαναχώρησης – Αποζημίωση για την απομείωση της αξίας – Υπολογισμός της αποζημίωσης – Υποχρέωση του καταναλωτή να καταβάλει τόκους επί του ποσού της χορηγηθείσας πίστωσης σε περίπτωση υπαναχώρησης από τη σύμβαση πίστωσης

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, άρθρο 267 ΣΛΕΕ

Προδικαστικά ερωτήματα

1. Είναι συμβατός με το δίκαιο της Ένωσης, και ειδικότερα με το άρθρο 14, παράγραφος 1, της οδηγίας 2008/48/EK, σε περίπτωση υπαναχώρησης από σύμβαση καταναλωτικής πίστης που συνδέεται με σύμβαση πώλησης οχήματος που συνήφθη σε φυσικό κατάστημα, ο υπολογισμός του ποσού της αποζημίωσης που πρέπει να καταβάλει ο καταναλωτής στον πιστωτικό φορέα για την απομείωση της αξίας του χρηματοδοτούμενου οχήματος κατά την επιστροφή του με την αφαίρεση του τιμήματος που κατέβαλε ο έμπορος κατά τον χρόνο επιστροφής του οχήματος από το τίμημα που έλαβε ο έμπορος από τον καταναλωτή κατά τον χρόνο της πώλησης του οχήματος;
2. Υπόκειται η διάταξη του άρθρου 14, παράγραφος 3, στοιχείο β', πρώτη περίοδος, της οδηγίας 2008/48/EK στο καθεστώς πλήρους εναρμόνισης όσον αφορά τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης που συνδέονται με σύμβαση πώλησης οχήματος και είναι, ως εκ τούτου, δεσμευτική για τα κράτη μέλη;

Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα:

3. Είναι συμβατό με το δίκαιο της Ένωσης, και ειδικότερα με το άρθρο 14, παράγραφος 1, της οδηγίας 2008/48/EK, να υποχρεούται ο δανειολήπτης, μετά από υπαναχώρηση από σύμβαση καταναλωτικής πίστης που συνδέεται με σύμβαση πώλησης οχήματος, να καταβάλει τους συμβατικά συμφωνημένους χρεωστικούς τόκους για το χρονικό διάστημα μεταξύ της καταβολής του δανείου στον πωλητή του χρηματοδοτούμενου οχήματος και του χρονικού σημείου της επιστροφής του οχήματος στον πιστωτικό φορέα (ή στον πωλητή);

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Οδηγία 2008/48/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2008, για τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης και την κατάργηση της οδηγίας 87/102/ΕΟΚ του Συμβουλίου (στο εξής: οδηγία 2008/48), και ειδικότερα το άρθρο 14, παράγραφος 1

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Bürgerliches Gesetzbuch (αστικός κώδικας, στο εξής: BGB), και ειδικότερα τα άρθρα 355, 356b, 492 και 495, καθώς και τα άρθρα 357, 357a και 358, όπως ίσχυαν μέχρι τις 27 Μαΐου 2022.

Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch (εισαγωγικός νόμος του αστικού κώδικα, στο εξής: EGBGB), άρθρο 247, παράγραφοι 3 και 6

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της κύριας δίκης

- 1 Η προκείμενη αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά τρεις διαφορετικές περιπτώσεις.
- 2 Στην πρώτη περίπτωση, η ενάγουσα συνήψε με την εναγομένη σύμβαση πίστωσης ύψους 36 159 ευρώ με σκοπό την αγορά αυτοκινήτου οχήματος έναντι τιμήματος 36 159 ευρώ για ιδιωτική χρήση. Το ποσό πήγε απευθείας στον πωλητή του οχήματος. Ο τελευταίος μεσολάβησε για τη σύναψη της σύμβασης πίστωσης για λογαριασμό της εναγομένης. Στη σύμβαση πίστωσης δεν αναφερόταν ως ποσοστό το επιτόκιο υπερημερίας που ίσχυε κατά τον χρόνο σύναψης της σύμβασης.
- 3 Η ενάγουσα κατέβαλε δόσεις αποπληρωμής συνολικού ύψους 7 872,67 ευρώ και στις 8 Μαρτίου 2021 προέβη σε πρόωρη εξόφληση της πίστωσης καταβάλλοντας 28 524,36 ευρώ. Συνολικά, η ενάγουσα κατέβαλε στην εναγομένη 36 397,03 ευρώ. Με έγγραφο της 11ης Οκτωβρίου 2021, η ενάγουσα υπαναχώρησε από τη δήλωση βούλησής της για τη σύναψη της σύμβασης πίστωσης.
- 4 Η ενάγουσα θεωρεί ότι η υπαναχώρηση είναι έγκυρη, διότι η προθεσμία υπαναχώρησης δεν άρχισε να τρέχει λόγω εσφαλμένης αναφοράς υποχρεωτικών στοιχείων στη σύμβαση. Ζητεί να υποχρεωθεί η εναγομένη να της καταβάλει το ποσό των 36 589,92 ευρώ, αφαιρουμένου του ποσού των 2 264,28 ευρώ λόγω απομείωσης της αξίας.
- 5 Η εναγομένη ζητεί να απορριφθεί η αγωγή. Επικαλείται, μεταξύ άλλων, την παρέλευση της προθεσμίας του δικαιώματος υπαναχώρησης και προβάλλει την ένσταση καταχρηστικής άσκησης δικαιώματος. Επιπλέον, η εναγομένη προτείνει τον συμψηφισμό με απαίτηση τόκων ύψους 238,03 ευρώ για τη χορήγηση της πίστωσης και ζητεί να αναγνωρισθεί ότι η ενάγουσα πρέπει να καταβάλει αποζημίωση για την απομείωση της αξίας μέχρι την παράδοση του οχήματος.
- 6 Η ενάγουσα αναγνωρίζει, κατ' αρχήν, την αξίωση αυτή, πλην όμως θεωρεί ότι υφίσταται αξίωση αποζημίωσης ύψους 2 264,28 ευρώ μόνο, διότι δεν πρέπει να ληφθεί υπόψη ο ΦΠΑ ύψους 19 % και το περιθώριο κέρδους του εμπόρου ύψους 15 % επί του τιμήματος πώλησης προ φόρων.
- 7 Στη δεύτερη περίπτωση, ο ενάγων συνήψε με την εναγομένη σύμβαση πίστωσης ύψους 29 500 ευρώ με σκοπό την αγορά ενός Mercedes E 220 έναντι τιμήματος 32 500 ευρώ για ιδιωτική χρήση. Το ποσό πήγε απευθείας στον πωλητή του οχήματος. Επιπλέον, ο ενάγων έδωσε στον πωλητή προκαταβολή ύψους 3 000 ευρώ. Ο τελευταίος μεσολάβησε για τη σύναψη της σύμβασης πίστωσης για λογαριασμό της εναγομένης. Στη σύμβαση δεν αναφερόταν ως ποσοστό το επιτόκιο υπερημερίας που ίσχυε κατά τον χρόνο σύναψης της σύμβασης.
- 8 Ο ενάγων κατέβαλε στην εναγομένη δόσεις αποπληρωμής ύψους 5 924,48 ευρώ, δηλαδή μαζί με την προκαταβολή συνολικά το ποσό των 8 924,48 ευρώ. Με

έγγραφο της 31 Οκτωβρίου 2019, ο ενάγων υπαναχώρησε από τη δήλωση βούλησής του για τη σύναψη της σύμβασης πίστωσης.

- 9 Ο ενάγων ζητεί, μεταξύ άλλων, να υποχρεωθεί η εναγομένη να καταβάλει το ποσό των 8 924,48 ευρώ άμα τη παραδόσει του οχήματος και να αναγνωρισθεί ότι λόγω της υπαναχώρησης δεν οφείλει τόκους ή δόσεις κεφαλαίου. Ο ενάγων θεωρεί ότι η υπαναχώρηση είναι έγκυρη, διότι η προθεσμία υπαναχώρησης δεν άρχισε να τρέχει λόγω εσφαλμένης αναφοράς υποχρεωτικών στοιχείων στη σύμβαση.
- 10 Περαιτέρω, ο ενάγων ζητεί να αναγνωρισθεί ότι δεν υποχρεούται να καταβάλει αποζημίωση για την απομείωση της αξίας του οχήματος. Ο ενάγων θεωρεί αμφίβολο, υπό το πρίσμα του δικαίου της Ένωσης, κατά πόσον μια τράπεζα μπορεί να αξιώσει αποζημίωση όταν δεν τήρησε τις υποχρεώσεις παροχής πληροφοριών που υπέχει. Θα πρέπει, τουλάχιστον, να μη ληφθούν υπόψη για την απομείωση της αξίας ο ΦΠΑ και το περιθώριο κέρδους του εμπόρου.
- 11 Η εναγομένη ζητεί να απορριφθεί η αγωγή. Προβάλλει, μεταξύ άλλων, την ένσταση της παρέλευσης της προθεσμίας και της καταχρηστικής άσκησης δικαιώματος.
- 12 Η εναγομένη ζητεί να αναγνωρισθεί ότι ο ενάγων υποχρεούται να καταβάλει αποζημίωση για την απομείωση της αξίας μέχρι την παράδοση του οχήματος και, επιπλέον, αποζημίωση χρήσης ύψους 3,92 % ετησίως επί του αντίστοιχου ανεξόφλητου υπολοίπου της πίστωσης για το χρονικό διάστημα μεταξύ της καταβολής του ποσού του δανείου στον πωλητή και της επιστροφής του οχήματος. Ο ενάγων αρνείται τον ισχυρισμό αυτόν.
- 13 Στην τρίτη περίπτωση, ο ενάγων συνήψε με την εναγομένη σύμβαση πίστωσης ύψους 35 300 ευρώ με σκοπό την αγορά ενός VW Touareg έναντι τιμήματος 51 300 ευρώ. Το ποσό της πίστωσης πήγε απευθείας στον πωλητή του οχήματος. Επιπλέον, ο ενάγων έδωσε στον πωλητή προκαταβολή ύψους 16 000 ευρώ. Ο τελευταίος μεσολάβησε για τη σύναψη της σύμβασης πίστωσης για λογαριασμό της εναγομένης. Στη σύμβαση πίστωσης δεν αναφερόταν ως ποσοστό το επιτόκιο υπερημερίας που ίσχυε κατά τον χρόνο σύναψης της σύμβασης.
- 14 Ο ενάγων κατέβαλε στην εναγομένη δόσεις αποπληρωμής συνολικού ύψους 8 800 ευρώ, δηλαδή μαζί με την προκαταβολή συνολικά το ποσό των 24 800 ευρώ. Με έγγραφο της 20ης Ιουλίου 2020, ο ενάγων υπαναχώρησε από τη δήλωση βούλησής του για τη σύναψη της σύμβασης πίστωσης.
- 15 Ο ενάγων θεωρεί ότι η υπαναχώρηση είναι έγκυρη, διότι η προθεσμία υπαναχώρησης δεν άρχισε να τρέχει λόγω εσφαλμένης αναφοράς υποχρεωτικών στοιχείων στη σύμβαση. Ο ενάγων ζητεί, μεταξύ άλλων, να υποχρεωθεί η εναγομένη να καταβάλει το ποσό των 24 800 ευρώ, αφαιρουμένου του ποσού των 24 550 ευρώ ως αποζημίωση πλέον τόκων, άμα τη παραδόσει του οχήματος, καθώς και να αναγνωρισθεί ότι λόγω της υπαναχώρησης δεν οφείλει τόκους ή δόσεις κεφαλαίου. Ο ενάγων προσδιορίζει την απομείωση της αξίας βάσει της

διαφοράς μεταξύ του τιμήματος πώλησης των 51 300 ευρώ και της αξίας των 26 750 ευρώ που υπολογίζεται κατά τον χρόνο άσκησης της αγωγής σύμφωνα με την εκτίμηση μεταχειρισμένων αυτοκινήτων του Allgemeiner Deutscher Automobil-Club (ADAC).

- 16 Η εναγομένη ζητεί να απορριφθεί η αγωγή. Προβάλλει, μεταξύ άλλων, την ένσταση της παρέλευσης της προθεσμίας του δικαιώματος υπαναχώρησης. Η εναγομένη θεωρεί ότι το πρώτο προδικαστικό ερώτημα δεν είναι κρίσιμο για την επίλυση της διαφοράς, δεδομένου ότι δεν αμφισβήτησε την υπολογισθείσα από τον ενάγοντα αποζημίωση και ότι το ποσό αυτό μπορεί κάλλιστα να χρησιμοποιηθεί ως βάση για την έκδοση δικαστικής απόφασης.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της αιτήσεως προδικαστικής απόφασης

- 17 Τα προδικαστικά ερωτήματα είναι συναφή με τα ερωτήματα που έχουν ήδη υποβληθεί στις εκκρεμείς υποθέσεις C-38/21, C-47/21, C-232/21 και C-715/22. Το αιτούν δικαστήριο εκθέτει επί των προδικαστικών ερωτημάτων τα εξής:
- 18 Το πρώτο ερώτημα αφορά το ζήτημα με ποιον τρόπο υπολογίζεται η αποζημίωση που οφείλει ο δανειολήπτης για την απομείωση της αξίας του αγαθού. Τούτο αμφισβητείται στην εθνική νομολογία και θεωρία. Μέχρι πρότινος, το Bundesgerichtshof (Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο, στο εξής: BGH) εφάρμοζε τη λεγόμενη μέθοδο της συγκριτικής ανάλυσης. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, ο ενάγων οφείλει να επιστρέψει τη διαφορά μεταξύ της αγοραίας αξίας που είχε το χρηματοδοτούμενο όχημα κατά τη σύναψη της σύμβασης πίστωσης, η οποία καθορίζεται βάσει της συμβατικής αντιπαροχής, και της αγοραίας αξίας του οχήματος κατά την επιστροφή του στον δανειστή.
- 19 Ωστόσο, με απόφαση της 25ης Οκτωβρίου 2022, το BGH απέκλινε από τη μέθοδο αυτή και έκρινε ότι στο πλαίσιο της εφαρμογής της μεθόδου της συγκριτικής ανάλυσης είναι κρίσιμη για την αξία κατά τον χρόνο αγοράς από τον καταναλωτή η τιμή πώλησης του εμπόρου (δηλαδή συμπεριλαμβανομένου του περιθωρίου κέρδους του εμπόρου και του ΦΠΑ), ενώ κατά τον χρόνο επιστροφής του οχήματος η τιμή αγοράς από τον έμπορο (δηλαδή χωρίς το περιθώριο κέρδους και τον ΦΠΑ). Το BGH αιτιολογεί το γεγονός ότι κατά την επιστροφή του οχήματος λαμβάνεται υπόψη η τιμή αγοράς από τον έμπορο με το σκεπτικό ότι πρόκειται για την τιμή στην οποία ο καταναλωτής μπορεί να πωλήσει το όχημα και ότι, επιπλέον, η τιμή αυτή αντιπροσωπεύει επίσης την αξία του οχήματος για τον έμπορο κατά τον χρόνο της επιστροφής. Το BGH εκθέτει περαιτέρω ότι η τιμή πώλησης του εμπόρου, πέραν του περιθωρίου κέρδους, καλύπτει επίσης τα γενικά έξοδα του εμπόρου και τον κόπο του για τη μεταπώληση του οχήματος, για παράδειγμα για τη σύνταξη των αγγελιών πώλησης, τον χρόνο που δαπανήθηκε για τις συζητήσεις της πώλησης και τις δοκιμαστικές διαδρομές, καθώς και τα έξοδα καθαρισμού του οχήματος. Επιπλέον, η τιμή πώλησης μεταχειρισμένου οχήματος μέσω εμπόρου είναι υψηλότερη, καθόσον, σε περίπτωση πώλησης οχήματος από επιτηδευματία έμπορο, ο αγοραστής έχει

δικαιώματα εγγύησης, τα οποία κατά κανόνα αποκλείονται σε περίπτωση πώλησης από ιδιώτη.

- 20 Με τον τρόπο αυτό, το BGH αποκλίνει από την προηγούμενη νομολογία του σχετικά με την αποζημίωση για την απομείωση της αξίας, σύμφωνα με την οποία τα έξοδα για την προετοιμασία και την πραγματοποίηση της μεταπώλησης και το τυχόν επιχειρηματικό κέρδος δεν πρέπει να αποζημιώνονται, δεδομένου ότι οφείλονται ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία ο καταναλωτής δεν υποχρεούται να καταβάλει αποζημίωση διότι δεν χρησιμοποίησε το πράγμα κατά τρόπο ανάρμοστο ή υπερβολικό. Συγκεκριμένα, ο προσδιορισμός των αγοραίων αξιών, όπως καθιερώνεται πλέον από το BGH, συνεπάγεται σημαντική απομείωση της αξίας (και, επομένως, αξίωση αποζημίωσης), ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία το όχημα δεν ταξινομήθηκε και δεν διένυσε ούτε ένα μέτρο πριν από την άσκηση της υπαναχώρησης.
- 21 Ωστόσο, είναι αμφίβολο αν τούτο είναι συμβατό με το άρθρο 14, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, της οδηγίας 2008/48. Το αιτούν δικαστήριο αναφέρεται στην απόφαση της 3ης Σεπτεμβρίου 2009, Messner (C-489/07, EU:C:2009:502), με την οποία το Δικαστήριο έκρινε ότι θα ερχόταν σε ευθεία αντίθεση με το γράμμα και τον σκοπό της οδηγίας 97/7/EK αν ο καταναλωτής είχε την υποχρέωση καταβολής κατ' αποκοπήν αποζημίωσης εκ μόνου του γεγονότος ότι διέθετε τη δυνατότητα χρήσης του αγαθού που απέκτησε με εξ αποστάσεως σύμβαση, για το διάστημα που αυτό βρισκόταν στην κατοχή του. Δεδομένου ότι το δικαίωμα υπαναχώρησης αποσκοπεί ακριβώς στην παροχή αυτής της δυνατότητας στον καταναλωτή, το γεγονός ότι κάνει χρήση αυτής δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την εξάρτηση της εκ μέρους του καταναλωτή άσκησης αυτού του δικαιώματος από την καταβολή αποζημίωσης. Τούτο θα στερούσε, μεταξύ άλλων, από τον καταναλωτή τη δυνατότητα να κάνει ελεύθερη χρήση και χωρίς καμία πίεση της προθεσμίας εξέτασης που του παρέχει η οδηγία αυτή. Ειδικότερα, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η χρησιμότητα και η αποτελεσματικότητα του δικαιώματος υπαναχώρησης θα περιορίζονταν αν το ύψος αποζημίωσης ήταν δυσανάλογο σε σχέση με την τιμή αγοράς του εν λόγω αγαθού.
- 22 Ο τρόπος υπολογισμού του BGH θα μπορούσε να αντιβαίνει στην αρχή αυτή, διότι, κατ' αποτέλεσμα, το BGH επιβαρύνει τον καταναλωτή όχι μόνο με την αποζημίωση για την απομείωση της αξίας εξαιτίας της χρήσης του αγαθού, αλλά και με τα έξοδα μεταπώλησης, το περιθώριο κέρδους και τον ΦΠΑ. Τα στοιχεία αυτά που αυξάνουν την τιμή εξαρτώνται αποκλειστικά από την άσκηση του δικαιώματος υπαναχώρησης. Προκύπτουν ανεξαρτήτως της χρήσης του οχήματος. Οφείλονται ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία το όχημα δεν ταξινομήθηκε και δεν διένυσε ούτε ένα μέτρο πριν από την άσκηση της υπαναχώρησης. Με τον τρόπο αυτό, το BGH παρέχει στον έμπορο όχι μόνον αποζημίωση για την απομείωση της αξίας, αλλά και για την απλή άσκηση του δικαιώματος υπαναχώρησης.
- 23 Ο τρόπος υπολογισμού είναι, επιπλέον, αντίθετος προς τον σκοπό της οδηγίας 2008/48. Λαμβάνοντας υπόψη μόνο την τιμή αγοράς από τον έμπορο κατά τον

χρόνο επιστροφής του οχήματος, το BGH αφήνει τον καταναλωτή σε χειρότερη θέση μετά τη δήλωση υπαναχώρησης από ό,τι αν δεν υπαναχωρήσει. Συγκεκριμένα, ο καταναλωτής, εάν πωλούσε ο ίδιος το όχημα σε ιδιώτη, θα μπορούσε να επιτύχει τιμή σημαντικά υψηλότερη από την τιμή αγοράς από τον έμπορο. Ο καταναλωτής, σε αντίθεση με τον έμπορο, δεν θα έπρεπε να προσθέσει, σε περίπτωση μεταπώλησης, τον ΦΠΑ και τα έξοδα που πρέπει συμπεριληφθούν στο τίμημα ούτε και να συνυπολογίσει περιθώριο κέρδους.

- 24 Περαιτέρω, κατά το αιτούν δικαστήριο, ο τρόπος υπολογισμού του BGH δεν είναι συμβατός ούτε με την αρχή της απαγόρευσης πλουτισμού (βλ., σχετικά με την αρχή αυτή, απόφαση της 9ης Ιουλίου 2020, Τσεχική Δημοκρατία κατά Επιτροπής, C-575/18 P, EU:C:2020:530, σκέψη 82). Επειδή λαμβάνεται υπόψη η τιμή αγοράς από τον έμπορο κατά την επιστροφή του οχήματος, ο πιστωτικός φορέας μπορεί να αποκομίσει κέρδος μεταπωλώντας το όχημα σε τιμή υψηλότερη από την τιμή αγοράς από τον έμπορο. Με τον τρόπο αυτό, θα αύξανε την περιουσία του και καθίστατο πλουσιότερος.
- 25 Επί του δεύτερου και του τρίτου ερωτήματος: σε περίπτωση υπαναχώρησης από σύμβαση καταναλωτικής πίστης που συνδέεται με σύμβαση πώλησης οχήματος, ανακύπτει το ζήτημα αν ο πιστωτικός φορέας μπορεί να απαιτήσει τόκους επί του δανείου μετά την υπαναχώρηση από τη σύμβαση πίστωσης.
- 26 Με πρόσφατη απόφασή του της 25ης Οκτωβρίου 2022, το BGH δέχθηκε αξίωση επί των τόκων για το χρονικό διάστημα που χρησιμοποιήθηκε η πίστωση. Τούτο αιτιολογείται ιδίως με το σκεπτικό ότι η υποχρέωση του καταναλωτή να καταβάλει τόκους μετά την υπαναχώρηση από τη σύμβαση πίστωσης, σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 3, στοιχείο β', της οδηγίας 2008/48, συγκαταλέγεται μεταξύ των πλήρως εναρμονισμένων αντικειμένων της οδηγίας.
- 27 Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν το άρθρο 14, παράγραφος 3, στοιχείο β', πρώτη περίοδος, της οδηγίας 2008/48, υπόκειται στο καθεστώς πλήρους εναρμόνισης όσον αφορά τις συμβάσεις πίστωσης που συνδέονται με σύμβαση πώλησης και, επομένως, αν δεσμεύει τα κράτη μέλη δυνάμει του άρθρου 22, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας, εκτιμά δε ότι το άρθρο 14, παράγραφος 3, στοιχείο β', [πρώτη] περίοδος, της οδηγίας αυτής πρέπει να αφορά τυπική σύμβαση καταναλωτικής πίστης που δεν συνδέεται με άλλη σύμβαση. Συνεπώς, οι απαιτήσεις της διάταξης αυτής περιορίζονται στη συμβατική σχέση μεταξύ του καταναλωτή και του πιστωτικού φορέα. Εάν η συνδεδεμένη σύμβαση πώλησης καθίσταται επίσης άκυρη μέσω της υπαναχώρησης, όπως συμβαίνει κατά το γερμανικό δίκαιο (άρθρο 358, παράγραφος 2, BGB), πρέπει, εκτός από τη σύμβαση πίστωσης, να λυθεί αναδρομικά και η συνδεδεμένη σύμβαση πώλησης. Ωστόσο, η οδηγία 2008/48 δεν ρυθμίζει τον τρόπο με τον οποίο επενεργεί η υπαναχώρηση στη συνδεδεμένη σύμβαση ούτε ποιες παροχές πρέπει να επιστρέψουν οι αντισυμβαλλόμενοι της χρηματοδοτούμενης σύμβασης (εν προκειμένω, ο αγοραστής και ο πωλητής).

- 28 Όμως, δεν νοείται διαχωρισμός της αναδρομικής λύσης της συνδεδεμένης σύμβασης πώλησης οχήματος από την αναδρομική λύση της σύμβασης πίστωσης. Στην περίπτωση της πώλησης που χρηματοδοτείται μέσω πίστωσης, ο καταναλωτής δεν λαμβάνει το ποσό της πίστωσης, αλλά μόνον το χρηματοδοτούμενο όχημα. Αντιθέτως, ο πωλητής λαμβάνει το ποσό της πίστωσης υπό τη μορφή του τιμήματος πώλησης. Στην κατάσταση αυτή προσανατολίζονταν οι αξιώσεις αναδρομικής λύσης. Επομένως, πρέπει ενδεχομένως να γίνει δεκτό ότι τα κράτη μέλη μπορούν, τηρώντας τις γενικές αρχές του δικαίου της Ένωσης, να ρυθμίζουν κατά τη διακριτική τους ευχέρεια την αναδρομική λύση συνδεδεμένων συμβάσεων, ακόμη και κατά παρέκκλιση από το άρθρο 14, παράγραφος 3, στοιχείο β', πρώτη περίοδος, της οδηγίας 2008/48.
- 29 Υπέρ της ευρείας διακριτικής ευχέρειας των κρατών μελών κατά τη ρύθμιση του συγκεκριμένου τύπου σύμβασης συνηγορούν επίσης η αιτιολογική σκέψη 9 και το άρθρο 15, παράγραφος 3, της οδηγίας 2008/48, σύμφωνα με τα οποία τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρούν ή να εισάγουν εθνικές διατάξεις για την από κοινού και εις ολόκληρον ευθύνη του πωλητή ή του παρόχου των υπηρεσιών και του πιστωτικού φορέα, καθώς και εθνικές διατάξεις για την ακύρωση της σύμβασης πώλησης αγαθών ή παροχής υπηρεσιών, εάν ο καταναλωτής ασκήσει το δικαίωμα υπαναχώρησής του.
- 30 Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, ανακύπτει το περαιτέρω ζήτημα αν είναι συμβατό με το δίκαιο της Ένωσης, και ειδικότερα με το άρθρο 14, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, της οδηγίας 2008/48, το γεγονός ότι ο δανειολήπτης οφείλει να καταβάλει τόκους σε περίπτωση υπαναχώρησης από σύμβαση καταναλωτικής πίστης συνδεδεμένης με σύμβαση πώλησης οχήματος.
- 31 Ειδικότερα, κατά το αιτούν δικαστήριο, πρέπει να εξετασθεί αν η υποχρέωση καταβολής τόκων επί της πίστωσης είναι συμβατή με την αρχή της απαγόρευσης πλουτισμού που διαμορφώθηκε από το Δικαστήριο. Βεβαίως, στον προκειμένο τύπο σύμβασης πίστωσης που συνδέεται με σύμβαση πώλησης, υφίσταται πλουτισμός του καταναλωτή δεδομένου ότι μπορεί να χρησιμοποιεί το όχημα. Με τον τρόπο αυτό αυξάνει την περιουσία του (προτάσεις του γενικού εισαγγελέα G. Hogan στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις UK κ.λπ., C-33/20, C-155/20 και C-187/20, EU:C:2021:629, σημείο 131).
- 32 Ωστόσο, ο καταναλωτής δεν καθίσταται πλουσιότερος από τη χρήση του ποσού της πίστωσης. Το ποσό της πίστωσης πηγαιίνει απευθείας από τον πιστωτικό φορέα στον πωλητή υπό τη μορφή του τιμήματος πώλησης του οχήματος, ο δε πωλητής μπορεί να χρησιμοποιήσει το ποσό και καθίσταται πλουσιότερος ως προς τα ωφέληματα. Επομένως, θα ήταν αντίθετο προς την αρχή της απαγόρευσης του πλουτισμού, εάν ο καταναλωτής υποχρεωνόταν, στο πλαίσιο της αναδρομικής λύσης της σύμβασης πίστωσης και της σύμβασης πώλησης, να καταβάλει τόκους για τη χρήση της πίστωσης.

- 33 Επιπλέον, η υποχρέωση καταβολής τόκων θα μπορούσε επίσης να επηρεάσει την πρακτική αποτελεσματικότητα της άσκησης του δικαιώματος υπαναχώρησης σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, της οδηγίας 2008/48. Σύμφωνα με την αρχή αυτή, η οποία κατοχυρώνεται στο δίκαιο της Ένωσης, ο καταναλωτής πρέπει να μπορεί να αποφασίζει ελεύθερα και χωρίς τον φόβο οικονομικής ζημίας αν θα εμμένει ή όχι στις συμβάσεις του που αποτελούν οικονομική ενότητα.
- 34 Σύμφωνα με την κρατούσα άποψη στην εθνική νομολογία και θεωρία, ο προστατευτικός αυτός σκοπός του δικαίου της Ένωσης θεωρείται ότι διακυβεύεται αν ο καταναλωτής που υπαναχωρεί θα έπρεπε να επιστρέψει στον πιστωτικό φορέα το ποσό της πίστωσης που καταβλήθηκε στον πωλητή. Συγκεκριμένα, θα μπορούσε μεν να αναζητήσει το ποσό αυτό από τον έμπορο που έλαβε το ποσό της πίστωσης. Ωστόσο, δεν μπορεί να ζητηθεί από τον καταναλωτή να φέρει τον κίνδυνο της διεκδίκησης της αξίωσής του έναντι του πωλητή.
- 35 Η σκέψη αυτή πρέπει να ισχύει κατ' αναλογία και αναφορικά με το ζήτημα των τόκων επί της πίστωσης. Εάν ο καταναλωτής έπρεπε να καταβάλει στον πιστωτικό φορέα τόκους επί της πίστωσης, θα μπορούσε βέβαια να στραφεί αναγωγικά κατά του πωλητή, ο οποίος έλαβε την πίστωση (υπό τη μορφή του τιμήματος πώλησης) και μπορούσε να αποκομίσει ωφέληματα από αυτήν. Συγκεκριμένα, ο πωλητής μπορεί να χρησιμοποιήσει το ποσό της πίστωσης για τον εαυτό του και καθίσταται με τον τρόπο αυτό πλουσιότερος. Στην περίπτωση αυτή, όμως, ο καταναλωτής θα έπρεπε να αναλάβει ο ίδιος το βάρος της διεκδίκησης της αξίωσής του και, κυρίως, να φέρει επίσης τον κίνδυνο να μην καταφέρει να ικανοποιήσει την αξίωσή του. Εν πάση περιπτώσει, ο καταναλωτής θα επιβαρυνόταν κατ' αρχάς διπλά σε περίπτωση αναδρομικής λύσης των δύο συμβάσεων (για την απομείωση της αξίας του οχήματος και για τη χρήση της πίστωσης). Συνεπώς, δεν θα μπορούσε να αποφασίσει για την υπαναχώρηση «χωρίς τον φόβο οικονομικής ζημίας».
- 36 Εν κατακλείδι, η επιβάρυνση του καταναλωτή με την υποχρέωση να καταβάλει τόκους για τη χρήση της πίστωσης ενδεχομένως αντιβαίνει τόσο στην αρχή της απαγόρευσης του πλουτισμού του δικαίου της Ένωσης όσο και στην αρχή της πρακτικής αποτελεσματικότητας του δικαιώματος υπαναχώρησης του δικαίου της Ένωσης.